

Oponentský posudek disertační práce Mgr. Jiřího Šmída
Systematics, Phylogeny and Biogeography of the gecko genus *Hemidactylus* (Reptilia, Gekkonidae) in Arabia and the Near East

Karlova Univerzita v Praze, Přírodovědecká fakulta, Katedra zoologie

Školitel: RNDr. Jiří Moravec, CSc., Národní muzeum v Praze

Předložená disertační práce sestává ze šesti společným úvodem, závěrem a literárním přehledem propojených publikací. Jde o týmové publikace, z nichž v pěti je Jiří Šmíd prvním autorem, což jasně dokládá zásadní podíl doktoranda na příslušném výzkumu. Pro informaci je přiloženo i dalších sedm herpetologických publikací autora, které vznikly v průběhu disertace, z nichž ve čtyřech je Jiří Šmíd jediným či prvním autorem.

Samotné ústřední téma disertace – taxonomie, fylogeneze a biogeografie gekonů rodu *Hemidactylus* jihozápadní Asie a přilehlých oblastí – je podle mého soudu mimořádně hodné badatelského zájmu a úsilí. Tento rod je totiž svým druhovým bohatstvím, charakterem geografického rozšíření a parametry vagility příslušných druhů skvělým modelem pro hlubší pochopení speciálních procesů. Navíc, přestože Arábie v poslední době přitahuje zájem herpetologů, jde o oblast herpetologicky stále velmi málo prozkoumanou a lze zde očekávat řadu nových cenných výsledků. Zadáání disertační práce s tímto tématem lze proto označit za velmi žádoucí počín.

Předložená disertace podle mého názoru autorem vytčené cíle dobře naplňuje. Jiří Šmíd za použití adekvátní metodiky (včetně příkladně kritického přístupu ke zpracování a hodnocení nashromážděných dat) a úctyhodného studijního materiálu získal celou řadu původních významných poznatků, které zásadním způsobem rozšířily stávající znalosti o aridním kladu rodu *Hemidactylus* z hlediska taxonomie a fylogeografie. Výsledky jednotlivých publikací vesměs velmi vysoké odborné úrovně, jak nakonec dokládá samo jejich umístění v prestižním herpetologickém tisku, interpretuje Jiří Šmíd na vysoké úrovni v úvodu disertace v širších souvislostech, včetně paleogeografických, na základě velmi solidní literární rešerše. Je zřejmé, že autor má ve zvolené oblasti výzkumného zájmu mimořádnou odbornou erudici. Cením si komplexního přístupu autora, kdy pracuje vedle dat genetických i s údaji morfologickými a opírá svoje hodnocení i o vlastní terénní zkušenosti ze studovaného regionu.

K formální i věcné úrovni disertační práce nemám žádné závažnější připomínky. Poděkování bych možná zvolil méně familiární formou - jde i o informaci pro čtenáře, který nemusí zrovna vědět, kdo je Vašek, Viki nebo Zuzka. V kapitole 4. Publications na straně 21 chybí u prohlášení o příspěvku Jiřího Šmída datum. V publikaci č. 3 je v názvu práce uveden příslušný druh gekona včetně autora jeho popisu (*Hemidactylus granchii* Lanza, 1978), což není v názvu publikace obecně doporučováno, nicméně v případě publikace v knize věnované právě Benedetto Lanzovi to asi vytknout nelze.

Doktorand obsáhle představuje studovaný rod *Hemidactylus* (str. 11 – 14) - včetně jeho rozšíření a šíření. V rodu *Hemidactylus* je popsána partenogeneze, která je z hlediska vagility příslušných forem nepochybně velmi významným faktorem, nicméně autor ji nijak nezmiňuje. Rád bych, aby Jiří Šmíd v rámci obhajoby k tomuto fenoménu u rodu *Hemidactylus* podal krátké ústní doplnění. Rovněž bych chtěl znát autorův názor na shodnost,

resp. rozdílnost ekologických nik jednotlivých forem rodu *Hemidactylus* - se zaměřením na aridní klad.

Závěrem lze shrnout, že Jiří Šmíd předložil mimořádně kvalitní disertaci. Výrazně obohatil znalosti o aridním kladu rodu *Hemidactylus*, jeho druhové diverzifikaci, genetické rozmanitosti a biogeografii, kdy upozorňuje na jih Arabského poloostrova a Africký roh jako zásadní speciační centra, hodnotí podíl vikariance i disperze na současném rozšíření a poukazuje na souvislosti s geologickou historií afro-arabské kontaktní zóny.

Jiří Šmíd jednoznačně prokázal schopnost shromažďovat, vyhodnotit a interpretovat odborná zoologická data a připravit kvalitní vědecká sdělení. Navázal významné odborné mezinárodní pracovní kontakty a získal tak další významné profesionální zkušenosti. Bez pochyb prokázal schopnost vlastní vědecké práce vysoké kvality.

Z uvedeného je zřejmé, že disertační práci Jiřího Šmída hodnotím mimořádně kladně a jednoznačně doporučuji její přijetí k obhajobě.

V Praze 4. 5. 2015

RNDr. Ivan Reháček, CSc.